

SEMİNER

Merkez Heyeti tarafından 25 . Ağustos . 1966 tarihinde Millî İlâç Sanayii'nin inkişafı için alınması gereken tedbirler konusunda Birlik merkezinde bir seminer düzenlenmiştir.

Seminerde üzerinde durulması gerekli görülen başlıca hususları ve seminere ait notları sunuyoruz:

- 1 — Millî İlâç Sanayiinin inkişafı genel olarak ne gibi plânlamaya tabi tutulmalı ve tesislerini modernleştiren daha güçlü kuruluşlara yönelmek üzere birleşen yerli teşebbüs- lere gerekli ne gibi teşvik tedbirleri uygulanmalıdır? Bu hususla ilgili programın esasları neler olmalıdır?
- 2 — Devam edegelen tatbikat yabancı sermayeyi millî ilâç sanayii ile eşit olmıyan şartlarda rekabet edebilen ve onun inkişafına mani teşkil eden bir duruma getirmiş midir?
- 3 — Şayet daha ziyade zararlı olmuş veya gereken şekilde faydalı olamamış ise buna sebebiyet veren mevzuat mıdır? Tatbikat mıdır? Yoksa her ikisi midir?
- 4 — 6224 sayılı Kanunun çıkarıldığı tarihteki (1954) şart ve icaplarla bugünküler arasında ciddi farklar var mıdır? Şayet varsa giderilmesi için yapılması gereken hususlar nelerdir?
- 5 — 6224 sayılı Kanunun çıkarılış gagesine ve esprisine aykırı olarak tatbiki imkânını veren boşluklar mevcut mudur?
- 6 — Yerli ilâçların revacını, dolayısıyla millî ilâç sanayiinin inkişafını ne gibi usûl ve çalışmalarla veya müeyyidelerle temin edebiliriz?
- 7 — Yabancı sermaye ile yerli sermaye müsavi muamele görmekte midir? Yabancı sermayenin direk ve indirek yollardan sağhyabildiği imtiyazlar var mıdır?
- 8 — Takatimizi aşan konularda bir nevi kredi imkânı olarak yurdumuza girmesine imkân verilmiş olan ya-

bancı sermayenin giriş sebebine tamamen aykırı olarak bizden kredi sağhyarak işlerini ilerletmek ve kâr sağlamak imkânını bulması veya bu imkânın yabancı sermayeye verilmesi uygun mudur?

- 9 — Yabancı sermaye ilâç sanayii kolunda yerli sermayenin yapamıyacağı veya yapmadığı çapta yatırımlar yapmalı mıdır? Tesis dahi kurmadan çalışmak, kâr sağlamak yolunu tutanlar var mıdır? Bu durum önlenmeli midir? Hangi usûllerle?
- 10 — İlâç sanayii kolunda yabancı sermayenin yurdumuza gelişi faydalı mı, yoksa zararlı mı olmuştur?
- 11 — 6224 sayılı Kanunun millî menfaatlerimize uygun olarak yeniden gözden geçirilmesi ve tadili gerekli midir? Şayet gerekli ise yapılması icap eden tadiller ve konması gereken şartlar nelerdir?
- 12 — Bütün yetkilerin yabancı sermayeyi teşvik komitesinde hertürlü ciddi, belirli, ölçü ve usûllerden mahrum olarak toplanmış bulunması aksaklıkların menşeyini teşkil etmekte midir? Mezkûr Komitenin kadro, müeyyide, usûl ve ölçü yetersizliklerinden kurtarılabilmesi mümkün müdür?
- 13 — Yabancı sermayenin:
 - a — Mevcut Millî İlâç Sanayiinin karşılayamadığı bir sahada çalışması,
 - b — Memleketimizin para muvazenesinde döviz kayıplarını azaltmak ve döviz gelirini arttırmak suretiyle fayda sağlanması,
 - c — Millî gelirin artmasına yardımcı olması temin edilmeli midir?a, b, c bentlerinde asgari icap olarak gösterilen hususlar 6224 sayılı Kanunun 1 md. ilk fıkrasına istinaden ve herhangi bir tadile lüzum kalmaksızın sağlanabilir mi?

14 — 6224 sayılı Kanunun tadili şart mıdır? Şart görülmekte ise yapılması gerekli mütalâa edilen başlıca hususlar nelerdir?

Seminere Nezih Ulagay'ın açış — — — konuşmasıyla başlandı. — — —

Nezih Ulagay — Yarı gelişmiş bir ülke olduğumuzdan iktisadî kalkınmamızı kapitalist ve liberal bir sistem içinde tahakkuk ettirmek zorunluluğundayız. Bugünkü iktisadî münasebetlerimiz, Ortak pazara girme durumumuz sosyalist bir ekonominin dışında kapitalist bir ekonomi tatbik etmeye bizi mecbur etmiştir. Bu rejimin en ileri tatbik edildiği Fransa gibi ülkelerde dahi plân yol gösterici olmaktan ileri gitmemiştir. Memleketimizdeki plânın Hükûmetçe benimseme temayülleri dünden bugüne daha yavaşlama arz etmektedir. Bu bakımdan plâna konulan tedbirlerin muhakkak tahakkuku ve meselemizi hallettiği zannından kurtulmalıyız. Umarım ki İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı daha romantik bir hüviyet arzedecektir. Dört iktisatçıya hazırlattırılan Envanter Raporu aşağı yukarı sorularımızı cevaplandırır mahiyettedir. Bazı firmaların eksik bilgi vermeleri sebebiyle bazı noktaları tahmini hesaplara dayanmakla beraber bu çalışmaların müsbet bir neticeye bağlandığını ifade etmek isterim.

Nural Vural - Arkadaşlarımızın ifade ettikleri kendi meselelerimizin haline kendimiz çalışmalıyız Prensibine sadakatle bağlıyız. Merkez Heyetinin 4. Ağustos tarihli yazıları konusunda Odamızca tesbit edilen görüşleri ifade etmek isterim. Her ne kadar bu görüşleri dört başı mamur olarak tavsii edemez isek de buna yakın bir görüş tesbitine çalışılmıştır. Bu görüşlerin sentezi elbette Merkez Heyetince yapılacaktır. 1. Bölge İstanbul Eczacı Odası olarak millî ilâç sanayiini geliştirecek tedbirler olarak şunları düşünüyörüz:

1 — Millî İlâç Sanayiini geliştirecek tedbirler olarak şunlar düşünülebilir:

a) Modern, ekonomik, rantabl işlet-

meler haline getirmek,

b) İleri standartlara uygun, kalite kontrolü yapılmış mâmul vermelerini sağlamak,

c) Propagandaya önem vermek,

d) Yabancı sermayeli kuruluşların zararlı törpüsünden kurtarmak,

e) Döviz tasarrufu ve geliri sağlayacak alana kaydırmak,

f) Tespit edilen esaslara uyan kuruluşları devlet ve devlete bağlı müesseseler alışlarında kollamak ve desteklemek.

Bu prensiplerin tahakkuku için

a — 1) Küçük, verimsiz işletmeleri birleştirmek. Böylece;

— Tesis yatırımlarının azalması buna mukabil yatırımın ekonomiye kattığı gücün artması,

— Sabit giderlerin azalması,

— Müstahzar çeşidinin azalması,

— Propagandanın tek elde toplanarak güçlenmesi, sağlanmış olacaktır.

2) Küçük işletmelerin anonim şirketler halinde, küçük tasarrufların sağlayacağı sermaye piyasasından yararlanarak, sermayelerini genişletmek.

b — Yerli mâmullere doktorların ve halkın güvenini sağlayacak ve yabancı tutkusunu kırarak olan bu imkânı temin etmek için bir «merkezi kontrol ve analiz lâboratuvarı» tesis etmek. Döner Sermaye ile işletilecek bu müessesenin kuruluş masrafları kolayca temin edilebilir. Bu tesis sayesinde ayrıca, masraflı aletleri gerektiren pahalı metodların uygulanma mecburiyeti karşısında firmaların düştüğü zorluk giderilmiş olur. (Bu konuda diğer raporda daha geniş bilgi verilmiştir.)

c) Propaganda gerek reklâm gerekse ilmî neşriyat şeklinde olsun sempati ve sürüm temin etmek için şarttır.

d) Güçlü kuruluşlara yönelen yerli sermayenin en muhtaç olduğu destek; onu yabancı sermayenin çelmelerinden kurtarmak ve aslında yerli sermaye adına eşitsizliği ifade eden Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun 10 uncu maddesinin yarattığı yıkımı ortadan kaldırmaktır.

(Bu konuya ileriki kısımlarda geniş olarak yer verilmiştir.)

e) Döviz tasarrufu veya geliri sağlayan milli kuruluşlara, geliş gayesi olduğu halde bu konuda yararlı bir çalışması olmayan yabancı sermaye karşısında, avantaj tanınmalıdır: Bu amaçla; - Döviz Tasarrufu sağlayan imalât gelirini belli bir süre, meselâ yatırımın amortismanına kadar vergiden muaf tutmak,

— Bu iş için gerekli makine, malzeme v.s. nin getirtilmesinde kolaylık ve sür'at sağlamak,

— Bu alandaki ithalâtı durdurmak,

— İhracattaki vergi iadesini hassasiyetle tatbik etmek ve bu yolda teşvik etmek,

— İhracata pazar bulmada devletin siyasi ve ekonomik imkânları kullanarak yardım temin etmek,

— İç pazarda, devlet ve iktisadî devlet teşekküllerinin ihtiyaçlarını teminde yerli mâmullere öncelik tanımak.

— Devlete bağlı doktorlara yerli mâmulleri yazmalarının önem ve gayesini duyuracak devamlı ve ısrarlı çalışma yapmak,

— Devlet Plânlama Teşkilâtının tavsiyelerine uyan; maksada uygun hale gelen işletmeleri devlet ve devlete bağlı kuruluşlar tarafından her alanda desteklemek ve böylece namuslu çalışan emek ve sermayenin değerlendirilmesini temin etmek gibi tedbirler alınabilir.

2 — Yabancı Sermaye, Yerli sermayenin bir atılım yapmasına sebep olduğu için yararlı olmuş, fakat tanınmış firma ve ilâç ismi, üstün propaganda ve bunları besleyen aşırı kâr mekanizmaları ve zengin iç kredi imkânları ile karşısına dikilerek pazarlarını kaybetmelerine sebep olmuş ve neticede engellemiştir. Rekabet etkisinden başka yerli sermaye yararına hiçbir katkısı, desteği olmamıştır.

3 — Yabancı sermayenin yerli sermaye için zararlı olmasına sebep hem mevzuat hem de tatbikattır:

A) Mevzuat (Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu) boşlukları, yetersizlikleri ve hataları:

1 — Madde 1 e iktisadi inkişafa ya-

rarlı olmak şartının döviz tasarrufuna, döviz gelirine ve ithalât ikamesine bağlı olarak daha matematik bir ifade ve ölçü içinde konmamış olması,

2 — Yine 1. maddedeki «Türk hususi teşebbüslerine açık bulunan bir faaliyet sahasında çalışılması» şartına «ancak yerli sermayenin gerçekleştiremediği alanda» şartının ilâve edilmemiş bulunması,

3 — Yabancı Sermayeli kuruluşların iç pazardaki satış tutarının belli bir oranı kadar ihracat yapmaları şartının bulunmaması,

4 — Yerli sermayenin, yabancı sermaye kuruluşlarına hakim bir oranda iştirakinin ve bu kuruluşlarda yerli elemanların hakim durumda bulunmasının temin edilmemiş olması,

5 — Yabancı sermayeli kuruluşlarda çalışan yabancı elemanların ücretlerinin makul olup olmadığı (aşırı döviz kaybına sebep olduğundan) ve bu ücretlerin yerli uzmanların ücretleri ile mukayese edilebilir durumda olup olmadığına gözönünde bulundurulmasına dair bir hükmün bulunmaması,

6 — Yabancı sermayenin yatırım için gerekenden az para getirerek Yurttaki çeşitli kredi kaynaklarından faydalanmak suretiyle iş görmesini kayıtlayıcı hükümlerin bulunmaması,

7 — 8. maddedeki 7 kişilik komitenin yetki ve vazifelerine esas olacak ve millî endüstrinin gelişimini (madde 1) sağlayacak ölçü ve kriterleri bildiren tüzük yapılmasına dair amir hüküm eksikliği. Ayrıca komite kararlarının yayınlanmasının temin edilmemiş olması.

8 — İşlenecek ham maddenin ithal edilme mecburiyeti olması karşısında standartlara uygun olmak şartıyla dünya piyasasındaki en ucuz fiata ithal edilmesi ve bu hususta dışardaki ana müessese ile bağlı kalınmayacağı şartının bulunmaması.

9 — Ana sermayesi yabancı olan ilâç endüstrisinin (bu arada bütün ilâç endüstrisinin) konusu ve özel kanunlar dikkate alınarak S.S.Y.B. na fonksiyonlarını icra edebilmek için yetki veren açık bir maddenin bulunmaması.

10 — Hesap ve bilançolarının devamlı kontrol edilmesi ve bunların bankalarındaki gibi yayınlattırılmasının temin edilmemiş olması.

Yabancı sermayeye 10. maddede tanınan eşitliğin ancak bu hususlar sağlandığı atkirdirde bir anlamı olabilir.

B) TATBİKAT:

1 — Komite 1. maddenin gayesini kollamıyarak;

a) döviz tasarrufu veya geliri sağlamıyarak;

b) yerli sermayenin gerçekleştirdiği alanda çalışan,

c) kullandığı iptidai maddeyi burada yapmıyan,

d) ileri bir teknik ve şekil getirmeyen,

e) genel üretim hacmini arttırmıyan;

f) ana yabancı sermayesi yetersiz olan;

g) tesis yatırımı bulunmayan ve ilâç kontuarlığı yapan yabancı sermayeye izin vermiştir.

2 — 7. maddeye aykırı olarak gerçek mânada teknik eleman olmıyan (muhasebeci v.s. gibi) yabancıların teknik eleman adı altında girmesine ve çalışmasına göz yumularak gereksiz döviz kaybına sebep olunmuştur.

3 — 10. madde yabancı sermayeye eşitlik temin eden değil avantaj temin eden bir mahiyettedir.

a) Bu madde ile yabancı sermaye, yerli sermayenin bütün haklarından yararlanırken ana müesseseleri ile düzenledikleri ham madde ithalindeki yükseltilmiş fiyatlı fatura oyunları ile sağladıkları aşırı kârın verdiği mali kudretle propaganda v.s. yollarla yerli sermayeyi ezebilmek imkânını bulabilmiştir.

b) Uzun yıllar dünya piyasasında isim yapmış firma ve müstahzar adlarının etkisi ile gelişen yerli firmaların taze adlarının gelişmesini gölgeliyebilmiştir.

c) Yerli sermayenin ulaşamadığı kredi kaynaklarından (bu arada Cooley fonundan) yararlanabilmiştir.

4 — Ciddi farklar vardır. En önemli fark, 1954 lerde; az gelişmiş ülkelerde iş sermayenin tatbik ettiği sömürücü sistemlerin yurdumuzda henüz bilinmemesidir ve bu yüzden kanunun; davranışların «hüsünüyete makrun» olacağı görüşü ile yapılmasıdır.

Bu mahzurların giderilmesi için gereken hususlar 2. ve 3. kısımlarda belirtilmiştir:

5 — Böyle ciddi boşluklar vardır. Bunların başında 1. ve 8. maddelerin yetersizlikleri geliyor. Diğer yerli sermayeyi kollayıcı hususların eksikliği (ki bunlar 3. kısımda belirtildi) de dikkate alınmalıdır.

6 — İnkişafı temin edecek hususlar;

a) Merkezi kontrol ve analiz laboratuvarının temin edeceği kalite kontrolü ve bunun neticesinde sağlanacak güven duygusu,

b) Standartlara uygun yerliye devlet ve devlete bağlı kuruluşlar alışlarında öncelik ve üstünlük tanınması,

c) Yerli sermayenin halka açık anonim kuruluşlar haline getirilmesi,

d) Güçlü ve sistemli bir propaganda önem verilmesi (meselâ bütün ilâçların yerli olduğunun yayılması ve bu maksatla S. ve S.Y.B, T.E.B, ve T. Tabipler Birliğinin devamlı ve koordine olarak çalışmasının sağlanması olabilir.

7 — Eşit muamele görmemektedir; gerekçesi 3. maddede yazılıdır. Ayrıca yabancı sermayenin son zamanlara kadar faydalandığı % 20 kalite farkı, % 30 araştırma oranı da kendisine üstünlük sağlamıştır.

8 — Kat'iyen uygun değildir. Hatta yabancı sermayeyi teşvik kanununun 1. maddesinin (c) bendine aykırı olduğu söylenebilir.

9 — İktisadi inkişaftan maksat ileri atılımlardır. Yerlinin hem de ihtiyaç fazlası ile gerçekleştirdiği alanda iş yapmak bu durumda sanayi değil ticaret olsa gerek. Bizim yaptığımızı geçen güçteki yatırımlar iktisadi gelişimi sağlayabilir.

Tesis kurmadan çalışanlar vardır. Bunların yaptığı düpedüz ticarettir. Ya-

bancı sermayeyi teşvik kanunundan yararlanmaları düşünülemez. Bugün bazısı tasfiye ediliyor. Bunca kazançtan sonra ana yabancı sermayesini de alıp gidecek.

Bazısı da yıllarca yaptığı ticaretten kazandığı parayı bugün ancak zorlama ve pazarlıklarla tesis yapımına yatırıyor.

Bu durumun önlenmesi gereklidir. Bunun için yürürlükteki 1. madde şartları bile yeter. Ayrıca 1. ve 8. maddeleri geliştirmek yararlıdır.

10 — Ambalajcılığı geliştirmesi bakımından yararlı olduğu söylenebilir. Fakat konumuz endüstri ise iktisat ilmine tabi olmak gerekir. Bu takdirde terazinin ibresi zararı gösterir. Zira meyvalar meydadadır.

11 — Şüphesiz kanunun tadili gereklidir. Gereken tadiller hakkında yukarıki kısımlarda bahsedilmiştir. Ayrıca bu kanunun hatalı veya gerekçesine muhalif olacak derecede toleransla tatbik edilmiş olması bundan böyle gayesine uygun olarak tatbik edilmesine engel teşkil etmez ve eski uygulamadan doğan menfaatlara hak vermez.

Kaldı ki millî menfaate uygun olmadığı, gelişen şartlar karşısında anlaşılana, bu kanunun tatbikine devam edilmesi yabancı sermayeye imtiyaz verildiği anlamına gelir ki hem kanunun gayesine hem de millî olma vasfına aykırı düşer.

12 — Ölçü ve kritiklerin noksanlığı aksamalar tevhit etmektedir. Aksamaların giderilmesi mümkündür.

KADRO: Komite yatırım sahasındaki yetkili uzmanlarla takviye edilmiştir. Yani esas kadroyu her endüstriyel branş için uzman eleman ilâvesi yapılmalıdır.

MÜEYYİDE:

a) Komite, verdiği izine uygun hareket edilip edilmediğini kontrol edebilmeli ve gayeden sapan davranışlar için ağır cezaî müeyyideler konmalıdır. Bu arada, belli bir süre içinde icaplar yerine getirilmezse;

1 — Verilen izin iptal edilebilmelidir.

2 — Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun 5, 6 ve 7. nci maddelerinde yazılı haklar devlet lehine kaybolmalıdır.

b) Verilen garanti ve tanınan eşitliklere mukabil anlaşmalara uygun çalışacaklarına dair teminat istenmelidir.

13 — 3 bent halinde belirtilen hususların, 6224 sayılı kanunun 1. maddesinin ilk fıkrasının gayesine uygun olarak ve başarılı tatbik edilmesiyle sağlanması mümkündür. Ancak bu hususların daha garantili olarak sağlanabilmesi için birinci maddede değişiklik yapılmasında fayda vardır. Bu değişiklik; mezkûr maddenin a fıkrasının daha matematik bir şekilde ifade edilmesi ve b bendine Türk Hususi teşebbüslerine açık bulunan faaliyet sahasında ve fakat Türk teşebbüslerinin gerçekleştiremedikleri alanda çalışmalarını mecburiyetinin konulması şeklinde özetlenebilir.

14 — Netice olarak 6224 sayılı kanunun tadili şarttır. Yapılması düşünülen değişikliklerden yukarıki kısımlarda bahsedilmiştir.

1) Plân hedefleri :

Millî İlâç Sanayimizin inkişafı genel olarak aşağıdaki hedeflere ulaşacak şekilde plânlanmalıdır:

A) Yurt ihtiyacının tümünü millî ilâçlarla karşılamak.

B) Dış Ticaret dengesine:

a) İptidaî madde imâl ve ithali ile

b) İhracat yolu ile yardımcı olmak,

C) Müşterek pazar memleketlerinin seviyesine çıkmak

a) Tesislerle

b) Araştırma ile

Teşvik tedbirleri:

Yukarıdaki hedeflere ulaşmak isteyen ferdi veya hükmi her millî teşebbüs sahibine aşağıdaki teşvik tedbirleri uygulanmalıdır.

A) Yatırım indirimi

B) Gümrük ertelenmesi

C) İşletme kredisi (uzun vadeli ve düşük faizli)

D) Yatırım kredisi (uzun vadeli ve düşük faizli)

E) İthalâta kolaylık (teminat nisbetinin düşük tutulması gibi)

F) Fiat tekevvün sisteminin ıslâhı (Otofinansman ve araştırma imkânlarının yaratılması)

G) Kamû alıŖlarında millî ilâçlara öncelik tanınması

H) Yabancı sermayeli yatırımların halen millî ilâç Sanayii üzerindeki baskısını giderici tedbirlerin alınması (Millî İlaç Sanayiinin yaptığı ve yapabildiği müstahzarlara ruhsat verilmemesi gibi...)

İ) İlaç Sanayiinde yabancı sermayeye, Ŗimdiye kadar kurulanlara benzer yeni yatırımlara müsaade edilmemesi.

J) Yabancı sermayenin kimyevî ilâç hammaddesi imaline mecbur edilmesi, bu imalâtın yukarıda plân hedeflerinde belirtilen vasıfta olmasının temini.

K) İlaç Sanayiine verilen hedeflerin tahakkuku ve bu sahada uygulanacak tatbikat ve müeyyidelerin tesbitinin meslekî teşebbüslerin süzgeçinden geçirilmesi.

L) Yeni keşifler hariç Türk Eczacısının icrayi sanat hakkı dahilinde olan ve umumileşmiş ecnebî Tıbbî müstahzarların lisans ile imâlinde yeni esasların konulması.

2) Devam edegelen tatbikat yabancı sermayenin millî ilâç Sanayii ile eşit olmayan şartlarla rekabet edebilmesine yol açmıştır. Bu şartlar Ŗunlardır:

A) İsmen daha eski ve tanınmış olması.

B) Sermaye terakümünün henüz yapılamadığı bir devrede, başlangıçta yerli sermayedarların ve kredi kaynaklarının iştirak ettiği, bilâhare tamamen yabancılaştırdığı kuvvetli sermayelerle işe başlamaları.

C) Yerli kredi kaynaklarından millî müesseselerin çok üstünde faydalanmaları,

B) Yabancı kredi kaynaklarından da istifade etmeleri,

E) Patentli hammaddeler ve müstahzarları dolayısıyla aldıkları yüksek fiatlardan elde ettikleri yüksek kâr marjlarını mevzuata rağmen otofinansman için kullanmaları,

3) Tatbikat ve mevzuat bu konuda zararlı olmuştur, çünkü yabancı sermaye Türkiyede Türk Eczacısının İcrayı sanat hakkı olan ilâca Ŗekil verme sanatı ile meşgul olmuş ve adeta büyük çapta bir eczane faaliyeti uygulamışlardır.

4) Ciddî farklar vardır. Yukarıda belirtildiği gibi, o günkü şartlara dahi uygun hareket etmemiştir. Aşağıdaki hususların yerine getirilmesi şarttır:

A) 6224 sayılı kanunda açık olarak millî sermayenin yapmış olduğu veyahut yapabileceği her hangi bir sahaya yabancı sermaye girmemesi hususu belirtilmemelidir.

B) Mevcut yabancı sermayenin yeni yatırımlara girmesi önlenmelidir.

C) Otofinansmana kat'iyen müsaade edilmemelidir.

D) Yabancı firmaların satış masrafları tahdide tabi tutulmalıdır.

E) Yabancı sermaye, yatırım kotalarından istifade ettirilmemelidir.

F) Yabancı sermayeye ilâç hammaddesi imâl ve ihracatı şart koşulmalıdır.

G) Yabancı sermaye tüketim malı imali yerine üretimi arttıracak ve millî hasılaya faydalı olacak hususlara yöneltilmelidir.

H) Yabancı sermaye komitesine Devlet Plânlama Teşkilâtının ve o mevzudaki meslek teşekküllerinin iştiraki sağlanmalıdır.

İ) Yabancı sermaye bedelsiz ithalâtta istifade ettirilmemelidir.

5) Evet vardır, aksaklıklar konunun bünyesindeki boşluklardan ileri gelmektedir.

6) 1. ci maddede teşvik tedbirleri belirtilmiştir.

7) 2. ci maddede gösterilmiştir.

8) Değildir. Yukarıda bu husus belirtilmiştir.

9) A) Yabancı sermayeye hazır ilâç sanayiinde kat'iyen ihtiyaç yoktur.

B) Tesis kurmadan çalışan ve bu yolda kâr sağlayan yabancı müesseseler mevcuttur. Bunun önlenmesi şarttır. Gerekli tedbir, müsaadelerinin en kısa zamanda iptalidir.

10) 12 senelik tatbikat ilâç Sanayii sektöründe yabancı sermayenin yurdu-muza gelişinin zararlı olduğunu göster-mektedir. Yabancı sermaye memleketi-mize gelinceye kadar 1950-1955 ara-sında 10 u mütecaviz millî ilâç fabrikası kurulduğu halde, bu tarihten sonra (1 istisna ile) yeni tesis kurulamamış bilâ-kis mevcut olanlardan çoğu faaliyetini ta-til etmiştir. Yabancı sermaye ithalinden evvel yurt tüketiminin % 60-70 i millî müesseseler tarafından karşılanırken bu-gün bu nisbet % 25 civarına düşmüştür.

11) 4. cü maddede izah edilmiştir.

12) Mümkündür. Yine 4. cü mad-de izah edilmiştir.

13) Yabancı sermayenin yurda ge-lişinin sebepleri ve neticeleri malûmu-nuzdur. Bu hususun düzeltilmesi ile alın-ması gerekli tedbirler muhtıramızın yu-karıdaki maddelerinde izah edilmiştir.

14) Konunun ve tatbikatının tadili ve millî ekonomi bakımından gerekli ted-birlerin alınması ve müeyyidelerin ilmî esaslara göre konulması şarttır.

NOT : Yurt kalkınmasında döviz tasar-rufu ve millî gelirin artması yanında araş-tırma ve meslekî şahsiyatın de yeterli tarzda inkişafının rol oynadığı malûm-dur. Türk Eczacısı ve Eczacılığının şahsi mesaisi ve tamamen kendi koyduğu hu-susi isimlerle millî müstahzar imalini meslekin tekamülü ve hayatiyeti bakımın-dan esas kabul ederiz. Patent ve lisans ile

yapılan müstahzarlar Türk Eczacılığını kolay bir yöne sevketmekte, araştırma ve şahsî mesaiyi baltalamaktadır. Keyfiye-tin bu günkü halde devamı muvacehe-sinde yakın bir istikbalde yerli lâboratu-arlarını muhtelif yabancı ilâç firmaları-nın propagandasını yapan ve onlar hesa-bına çalışan, onlar için mücadele eden birer müessese şekline sokacaktır. Bu ba-kımdan patent ve lisans mevzuunu yaban-cı müstahzar ismi halinden çıkarmak lü-zumludur; fakat memleketin sağlığını hayati ilâçlardan da mahrum etmemek maksadı ile münhasıran hayati önemi ha-iz yeni keşfedilmiş ilâç hammaddelerine belki bir tercih hakkı tanımak ve yerli ilâç firmalarına aynı hammaddeden sa-tılma hakkı tanıyarak yerli lâboratu-arların tümüne eşit şartlarla çalışma im-kânı sağlamak yerinde olacaktır. Önem-li bir konu olması itibariyle patent ve li-sans mevzuunun da ayrıca mütalâa ve münakaşasının çok yerinde olacağı ka-naatinde bulunduğumuzu arzederiz.

Nural Vural'ın konuşmasını müte-akip Başkan Ulagay bu konuşmanın bazı noktalarına değinen açıklamalarda bu-lunduktan sonra gerek kendisi ve gerek-se bu arada söz alan Dünder Özbay ecza-ne sahibi olan meslekdaşımızın sanayi ko-nularına bu derece eğilmesi hususundaki takdirlerini belirttiler ve toplantı Baş-kan'ın hazır bulunanlara teşekkürleri ile sona erdi.